

Orijent, pribavljena. M.
Vidjeti i natjecati se na teme
oblikovanika ili po dogovoru.

Novi je predsjednik; opisao je
dove se nezadovoljni ili poloz
njicima početi. Redovno u Boč
na administraciju kota u Puli.

Kod saradnje velje i da se ne
može imati prezime i najbolja
posta predstavnika.

Thi let na vremenu ne prima,
noko to jevi odpravljatice u
otvorenim pisem, za koji se
ne plaća postarica, ako se krvana
napisala Reklamacija.

Cehovog raduna br. 347.849.

Jedan likovni 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Ulogom rastu malo stvari, a meseca sva pokvarit“. Narodni poslovic.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stipe Givici. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Istarski sabor.

IV.) sjednica u Koperu, dan 2. augusta 1901.

Predsjednik g. dr. M. Campitelli; vladu
zastupa c. kr. savjetnik A. Fabiani; pri
stupi 24 zastupnika; obje galerije dobro
posjećene.

Predsjednik, otvoriv u 10 sati prije
podne sjednicu, opomenu občinstvo objiu
galeriji na pristojno ponasanje, jer sa
bornica nije mjesto zahava, te občinstvo
neima prava ni odobravati ni neodobravati;
pozdravi novo nadosle zastupnike
Tamara i Doblanovicha; izpričava zastupnike
Slangeru, Venieru, Vidulichu, Jenku
i oba Trinajstica, da nemogu prisustvo
vati danasnoj sjednici.

Konstituiranje odbora:

Saborski odbori konstituirali se kako
sledi: u finansijskom predsjednik Rizzi,
tajnik Scampicchio; u političko-ekonomskom
predsjednik Canciani, tajnik Ventrella; u
školskom predsjednik Bennati, tajnik Co
stantini, u agrarnom predsjednik Cauciani,
tajnik Scampicchio.

Interpelacije:

1. Tajnik Varetos čita u talijanskom
prevodu interpelaciju zastup. dr. M. Trinaj
stica i drugova na vladu u poslu ministarstva
poljoprivrede (priobćena u zadnjem broju
N. Sl. Op. Ured.)

2. Iste čita interpelaciju zast. Ben
nati-a i drugova na cesarsku vladu radi
jednog razpisa natječaja na mjesto šum
skog stržara; u tom natječaju zahtjevalo
se poznavanje njemačkog i hrvatskog ili
slovenskog jezika i eventualno talijanskog;
interpelanti pitaju vladu, kako opravdava

* Predsjedništvo sabora računa ovu
sjednicu četvrtom, premda nebjaje druga
obdržavana, te bi imala biti treća. Op
izvestitelja.

PODLISTAK.

**S kojih razloga gube mnoga djece
volju za nauk, a po dovršetku nar
škele zamjerare knjigu i daljnju na
sbrazu. Kako da se tome doskoči?**

Piše: Veljko.

(Nastavak).

Nu nemojmo tražiti samo i svu kri
viju u nemaru za naukom u samoj uči
teljevoj osobi. Ne! jer kad bismo se jedino
na to ograničili, težko bi se ogriješili. De
potražimo radje još neđe drugdje uzroke
tome!

III.

Prije svega promotrimo, nije li uzrok
neuspjehu i sam učenik — uzgajanik. Mi
svi znademo dobro, da je djeći milo biti
zabavljima, dačeponi oni tome same traže
prilike. Ali kakvima radom vole oni biti
zabavljeni — nastaje sada pitanje? Radom
takvim koji je prama njihova čudi, njih
voj vojni; kojim oni sami upravljuju, a
ne rado trpe, da im drugi u to svoje prste
zababa. No, ali taj njihov rad nije ni naj-

za postavljanje (1) talijanskog jezika u slič
nih natječajih.

3. Iste čita interpelaciju zast. Gherse
i drugova na c. kr. vladu; radi tobožne
stavizacije prezimena, naziva mjeseta itd. u
Istri, te pita vladu, kako ona takovo po
stupanje opravdava.

4. Iste čita interpelaciju zast. Scam
picchio i drugova na cesarsku vladu, radi
dijeljenje državne podpore slovenskim po
suljalicima Istre.

Pomoć oštetećenim od tuče.

Tajnik Varetos čita poznati predlog
zast. Kompareta i drugova za podporu
oštetećenom pučanstvu u občinai Pazin,
Motovun, Višnjan, Marežige itd. u Istri.

Za prenost predloga glasuje sav sabor.
Na predlog predsjednika izruča se predlog
zemaljskom odboru sa prepukom, da
ga uvaži.

Pomoć proti tući.

Tajnik Varetos čita prešni predlog
zast. Ventrella kojim se nalaže zemaljskom
odboru, da prouči pitanje, kako bi se pu
čanstvo osiguralo proti štetam od tuče.
Za prenost glasuje-sav sabor. Predlog se
odstupa zemaljskom odboru sa prep
ukom.

Rumunjska škola.

Zast. Scampicchio pita zemaljski o
dbor: što je ovaj poduzeo, da se čizvotvori
njegov predlog od god. 1890 za ustrojenje
pučke škole u Sušnjevcu sa rumunjskim
naukovnim jezikom?

Predsjednik i izvestitelj Gambini o
dbor, da je zem. odbor dva puta stvar
pospješio kod žene, škol, vjeća te naložio
svojim odaslanikom u onom vjeću, da se
za stvar zauzmu.

Predsjednik Tomasi — odaslanik zem.
odbora izjavlja, da se to pitanje opetovo

manje ozbiljan. Pa kako hoće da bude,
kad se tome protivi njihova narav! Kod
njih nema, ni govor o kakvom sustavnom
radu. Glete ih samo kad se igraju ili sto
šta drugo rade, kako su izprvine ozbiljni,
zabrinuti, kako li će stvar udesiti; ovaj
predlaže ovako, drugi onako, treći tako itd.

Počnu raditi! Ah! slaću ih gledati, kako
to najvećom pomnjom nižu, grade, naredi
ju, ravnaju; pa niti na polak ne sa
djeku, kad u jedan mah, kao da im je
nešto strogo zabranio time se dalje baviti,
ostave sve onako, te se lačaju drugoga,
trećega, četvrtoga-posta. Jednom riečju,
svaki ozbiljni rad protiv se njegovoja na
ravi; on nije još obikao ozbiljnosti, već
ljubi promjenu. — Promjena njemu uga
đaja. Ako dakle takvo diete u rukama uz
gajatelja, koji ni sam nije ustrajen u svom
radu, koji ne znade da diete pomalo uva
đuju na tu stazu, e onda čemu da se ni
nadamo, a još manje očekujemo!

Školski zakon propisuje kad imadu
djeca započeti polaziti školu, pa izričeno
veli: Polazak djece u školu, počini s
navršenom šestom godinom. Drugim rje
čima, on navršenom šestom godinom po
staje školski obveznik i kao takav ostaje
do dvanaeste godine. Nadaje školski za
kon baveti se o tome, obazire se na neke

poklanjalo u sjednicah zem. skol. vjeća,
te da im obećaše, da će u novi nacrt
pučkli škola uvršti i rumunjsku školu u
Sušnjevcu.

Zast. Scampicchio reče, da nije zado
voljan sa odgovorom, premda je zem.
odbor svoje učinio, te da će se obratiti
interpelacijom na cesarsku vladu.

Grb Istre na zavodu sv. Jero
nima.

Zast. Bennati pita zemaljskoga kapec
tana, da li je učinio kakav korak proti
parabi grba Istre na zavodu sv. Jeronima
u Rimu. Taj grb, da se nalazi uz hrvatski
grb na onom zavodu — premda mu tam
neima mesta, jer da Istra nije nikada
imala posla sa onim zavodom.

Predsjednik odgovara, da je za stvar
donzano jedva nedjelju na večer kasno.
Slijedećeg dana u jutru upozorio je na to
ministra izvanjskih posala grofa Goluchow
skoga brižnjavim putem. Prosvjedovao je
ostro proti uvrštenju istarskog grba na
situ na crkvji sv. Jeronima u Rimu, zam
lijiv ministra, neka uznaстоj, da se na
grb skine.

Zast. Bennati zahvaljuje se na odgo
voru pridržavajući si pravo daljnijh pred
loga, nebude li njegovom zahtjevu zado
voljeno.

Resolucija o nametu na Žest
ka pića.

Izvestitelj Ventrella predlaže u ime
finansijskog odbora, da se prihvati re
soluciju, kojom se ustanavlja, da se za
vreme, dok bude u kriposti novi zakon
o Žestokom piću, neutjerava zemaljski
namet na Žestoka pića, i da se povrati
uplaćeni jurve namet.

Zast. Mandić izjavlja kod glavne raz
prave u ime članova manjine.

pojedine razloge, na koje valja paziti i po
kojima može diete biti oprošteno od po
laska. No taj zakon se osvrće samo na
predmete odnoseće se na spoljasnost ili
na druge okolnosti, ali se ne obazire na
nutrini t. j. na duševnu stranu djeteta.

Predma je već Juvenat naglasio:
„Mens sana in corpore sano“, to su ja
mačno mnogi od mojih čitatelja — a naj
školi uzgajatelji — imali prilike vidjeti či
loga, zdravoga i tjelesno razvijenoga no
vog školskoga obvezanika, pa na prvi
pogled zar nije pomisili, — a tko
ne bi. — Ele, od ovoga će se dati nešto
učiniti! Tako ste sudili, ali kad tamo,
moralibit se priznati, da ste se prenagili;
jer mu nije harmonično razvijeno telo
i duša. Tko je tome uzrok i da li rodi
telji ili je tu uzrok onome što u svojim
rodovima iznosi slavni norveški pjesnik
— nije zadaća da ovdje ispitujemo, ali
nam se nameće pitanje: Šta da uradi
uzgajatelj, ako mu ih više i takvih uzgaj
atelja dođe! Kome će se to u grijih upi
sati, ako u ovakvima prilikama učitelj ne
uspje? Mislimo, da u prvom redu rodi
telji, koji se nisu dovoljno starali, a
češto i ženjemarili uzgoj svoje djece, ne
samo u jednom smjeru, nego i u drugom,
poslali, navadjući pritom ovaj ili onaj
uzrok samo da im nije u školi.

Isleti svakog utorka i petka
e počne.

Netaknani dopisi se ne vraćaju,

a nefrankirani neprimaju.

Predplatite se pokratim stoj:
12 K u obče, } na godinu
6 K za seljake, } od godine
ili K 6—, odn. 3— na
pol godine.

Ivan carine više poštirizm.
Po jedini broj stoji 10 h. koli u
Puli, toli izvan iste.

Uredilžtvo se nalazi u ulici
Golia br. 5 te prima struke
osim nedjelje i svetog svakog
od 11—12 sati poje podne.

Visoki sabore! Načelno morali bismo
mi s ove strane visoke kuće glasovati proti
predlogu zemaljskog odbora jer mu se
ovim daje u ruke više sredstava, kojim
će još više tičiti i proganjati hrvatsko
slovensko pučanstvo Istre te sijati u pokra
jini nemoral i korupciju. Nu pošto je
ovaj nalazeci se u razpravi predmet
zajednički svim kraljevinam i pokrajnjim
zastupanjim na carevinskom vjeću i buduć
da valja smatrati to pitanje više kao dr
žavno nego li pokrajinsko, izjavljam u ime
drugova i svoje, da ćemo glasovati za
predlog, što ga je netom g. izvestitelj
protila.

(Po starom običaju strogali su nogama
na gospodskoj galeriji, na pučkoj, kihali
i kasišlji. Predsjednik opominja je ob
činstvo uzalud; ono mu se je smjalo na
lazeći podpre medju članovi vjećine, koji
su glaso razgovarali.)

Vedina sabora prihvata rezoluciju fi
nancijskog odbora.

Pučka škola na Plaviji.

Tajnik Ventrella čita u talijanskom
prevodu slijedeću interpelaciju na c. kr.
vladu:

Već mjeseca marča, koliko se je moglo
donzati — ako ne već prije, naložilo je
c. kr. kotarsko poglavarstvo občinskom
glavarstvu u Miljama, da poduzme sve po
trebito u tu svrhu, da se uzmognе obdr
žavati komisija radi konačnog uredjenja
školskog pitanja na Plaviji.

Pošto nebjijaše jošte rečene komisije,
i buduć je utemeljeno mišenje, da ob
činsko glavarstvo u Miljama samovoljno
zateže tu stvar, pitaju podpisani:

Je li c. kr. vlada pripravna poduzeti
sve potrebite korake, da se bude čim prije

sasme izključi iz škole, ne, — Bože sa
čuvaj, jer to bi se protivilo mojem pri
jašnjem dokazivanju — nego želim i mislim
reći to, da bi takvi imali barem godinu
danas kasnije započeti i dovršiti. Ovome u
prilog ide i iskolovanje djece iz škole.
Često se iskoljuju djece, koja nisu no
jednu ili dvije godine pohadali školu i to
bez velike nužde.

No jedan od glavnih uzroka zašto
djece ne prihodju za nauk — i knjigu, je
neuređeno pohadjanje. Sasvim tim što proti
tome obstoje propisi, kojima je svrha
osvjetiti tu zlu stranu, to ipak je on glavni
čimbenik. Uzrok je tome taj, što se oni
slabo ili ni malo ne vrše; jer oni, koji
su dužni, i kojima zakon pruža sredstva
i sve uvjete; ili ga ne upotrebljavaju, ili
nalaze čas ovu ili onu izliku. A i sam
učitelj doprinosi k tome. Dodje li ga koji
od roditelja moliti, da mu pusti diete za
danasm; on se na to sklene. Pa što se do
godi? Događaju se, da im to moljakanje i
opravdavanje predje u krv, pa i bez važ
nih razloga se time posluže. Videći djece,
da se učitelj dade nagovoriti, dodju k
njemu pod izlikom, da su ih roditelji
poslali, navadjući pritom ovaj ili onaj
uzrok samo da im nije u školi.

(Nastavak slijedi.)

obdržavala spomenuta komisija, te da se konačno uredi pitanje škole na Plaviji?

U Kopru, dne 2. agusta 1901.

J. Kompare, Jenko, Kozulić, Mandić, dr. M. Trinajstić, dr. Stanger, dr. D. Trinajstić, dr. Laginja, Spinčić.

Za uređenje učiteljskih plaća.

Zastupnik Bennati izvješćuje u ime školskoga odbora o novoj zakonskoj osnovi o uređenju učiteljskih plaća, te predlaže, da se neprihvatit molbu učitelja Kopra, da budu u plaći izjednačene sa učiteljima; da se čini prije uredi mirovinsku zakladu učitelja; da se neusisni molbu učitelja Izole za izjednačenje njihove plaće se onom učitelju u sjedištu sudbenih oblasti; da se zabaci molbu učitelja u Lanišu; da se neuvaži zakonsku osnovu istog sadržaja zast. Spinčića i drugova, jer se odbor neslaže sa nazori, tamo navedenimi; da se neprihvatit predlog Spinčića i drugova za privremenu pomoć učiteljstvu.

Predsjednik pročita u talijanskom prevodu zakonsku osnovu zast. Spinčića i drugova o uređenju učiteljskih plaća. (Vidi zadnji broj N. Sl. Op. izv.)

Zast. Spinčić progovor je u glavnoj razpravi obširnije. Njegov govor čemo donjeti naknadno.

Prisjednik Gambini izjavljuje uime zem. odbora, da prihvata sve promjene, koje je učinio na osnovi školski odbor.

Većina prihvati § 5. bez promjene.

Kod § 11. čita predsjednik izpravak zast. Spinčić.

Zast. Laginja reče, da je rok od 14 dana, u kojem imadu občine predložiti trojicu molitelja, prekratak.

Izvestitelj se nebi protivio produženju roka kad bi znao, da nebi vlasti radi toga činila novih zaprieka.

Zast. Vergottini predlaže rok od 30 dana.

Proti produženju roka govore zast. Rizzi i Gambini. Većina prihvata predlog odbora.

Kod § 12. čita predsjednik izpravak zast. Spinčića.

Zastupnik Laginja zagovara izpravak Spinčićev.

Zast. Kozulić podupire isti izpravak.

Zast. Rizzi govori proti ovom izpravku.

Zast. Gambini govori također proti izpravku.

Izvestitelj izjavljuje, da je proti izpravku.

Kod glasovanja pade izpravak zast. Spinčića; većina prihvati § 12. kako ga odbor predlaže.

Kod § 18. čita predsjednik izpravak zast. Spinčića.

Prisjednik Chersich govori proti izpravku; većina glasuje za § 18. kako ga predlaže odbor.

K § 23. čita predsjednik izpravak zast. Spinčića; za nj glasuje sama manjina.

Zast. Laginja izjavljuje, da će on sa drugovima glasovati za prvi odstavak § 23.; govori proti razdieljenju učitelja po mjestih, gdje služe; zagovara, da se učitelje negraduju po sposobnosti, marljivosti i po uspjehu u školi; protivi se nejednakom postupanju sa učiteljima i učiteljkama.

Zast. Glazner zagovara odborov predlog dokazujući, da učitelji u gradovima imadu veće potrebe nego li oni na selu i da učiteljice imade manje izdataka nego li učitelji.

Zast. Laginja odgovara predgovorniku, da su učiteljice na svojem mjestu kad postanu majkarni; zagovara seosko učiteljstvo; nabroja poteškoće rada i životu učitelja na selu i preporuča, da se ih izjednači sa onimi u gradovima.

Zast. Depanher zagovara molbu učitelja Izole.

Zast. Vareton nasloži pobiti razloge dr. Laginju, navodeći proti njemu i ono, što nije kazao.

Zast. Kozulić brani izpravak manjine, ne dokazujući jednake dužnosti i jednaku prava učitelja na selu i u gradovima.

Zast. Glazner govori proti predlogu zast. Depanhera.

Zast. Mandić govori za predlog u hrvatskom jeziku:

Visoke sabore! Stavili hoće nekoliko opazaka na govor postovanog zastupnika Varetona, koji nas je začudjeno pitao, kako možemo zahvaljati, da se učiteljevo nagradjuje po zaslugam. Predstavio je drugu Laginju, da bi hotio nagraditi samo zaslužne učitelje a zanemariti manje zaslužne, a te nestoši.

Da je postovan drug Laginje, govorio hrvatski, u jeziku, da li, koje nesmatra saborsku većinu razpravnim i kojega neće ta većina da razumije, a koji je po zakonu i ovde ravnoprovram sa talijanskim jezikom, da je dakle govorio svojim materinskim jezikom, nebih se čudio, kad ga nebi bio zastupnik Vareton razumio; na drugu Laginje, govorio je talijanski pa ipak mu se s protivna strane podmjećrjesto, što on nije kazao. To će reći po našu: mlatili praznu slamu.

Zastupnik Vareton hotio je dokazati time, što su se učiteljice kasno odvazile na to, da zahtijevaju izjednačenje plaće sa učiteljima, da one toga prava ne imaju, da one na to neračunaju, ali tomu nije tako.

Istina je, da su se učiteljice kasnije priglasile za poboljšanje materijalnoga stanja i za izjednačenje njihove plaće sa onom njihovih drugova, ali to valja prisati njihovoj skromnosti, njihovoj prisilnoj štednji i napose tomu, što su ženske u prosveljjenim državama tekar u novije doba stule trčali ona prava, koja ih idu.

Poštovani zastupnik Vareton predlaže jo nadajući dru. Laginji odnosno našoj zakonskoj osnovi, da premda smo mi za izjednačenje učiteljskih plaća, ipak zagovaramo, da se dade u nekoj mjesti vеću podrštu ili remuneraciju nego li u drugih. Da, mi zagovaramo to, nu on je zaboravio iztaknuti ono što je pri tom glavno, da se ono, što je povrh plaće, neima uračunati u mirovinu.

K dokazom, koje je naveo nas postovan drug dr. Laginja, da je učiteljstvo na selu kud i kamo gore nego li u gradovih, dozvolite mi nавesti još slijedeći: Uzmimo naobražu djece pučkog učitelja na selu. On nemože absolutno, da nabrazi svoju djecu — osobito mužkog spola — onako, kako bi želio i kako bi odgovaralo njegovom zvanju. Hoće li, da odgoji valjano samo jedno jedino diele, on mora da se zaduži ili da zanemari posve ostalu djecu.

To su razlozi, koji nas sile, da glasujemo za izpravak post. druga Spinčića.

Čim je započeo govoriti zast. Mandić nastala buka i vika na galerijah; predsjednik opominje najprije pučku galeriju pak da ide izprazniti. Za buke i vike prestao je zast. Mandić opetovo govoriti. Postoje i nadalje bučila gospodska galerija, opomenu i njiju predsjednik; opomenu nekoristi; občinstvo zvizza, strože nogama i psice, konačno ustane predsjednik, te naloži, da se izprazni i gospodska galerija. Ostaše same gospodje; nu do mala otiđoši i one u znak demonstracije. Dok je galerija bučila, dovikivali su članovi manjine: *to su toboži gospodja! ne, to su fanini! 2000 godina talijanske kulture!* divljaci. Članovi većine šetali su sabornicom, drugi razgovarali a *kapo-banda* (Bennati) upravljao sa gospodskom galerijom.

Zast. Gambini zagovara paragraf, kako ga odbor predlaže.

Izvestitelj Bennati nastoji pobiti izpravak manjine i razloži zast. Laginja.

Za njegovog govora vratile se občinstvo na gospodsku galeriju; predsjednik, ustane, više nek se odaleće; nekoji odlaze, pâk se odmah vrati.

Predsjednik daje na glasovanje izpravak manjine, koji pada; zatim prihvati sav sabor prvi odstavak ovog paragrafa; za drugi odstavak glasuje sama većina; za treći odstavak glasuje sav sabor; za ostali dio tog paragrafa glasuje sama većina.

Predsjednik čita zatim izpravak zast. Spinčića k § 25; izpravak pade; istakao padu izpravci k § 27 i § 28. Većina prihvati ove i slijedeće paragrame bez pravimjene i razprave.

Istotako prima većina c. II. i III. za c. IV. i V. glasuje sav sabor.

Iza toga prima većina zakonika će novu i u II. čitanju.

Plaća kapelanu na Plaviji.

Predsjednik čita zatim izpravak zast. Kompare i drugova u jeziku, da će češki agranci dobiti količinu predstojecih zemaljskih izbora 36 mandata. Oni hoće, da posebno poznačaju stranku iz izborničta: seosku občinu, gde ima sada 39 mandata.

U nedjelju držali su pododbori mladoci i staroselje stranke zajedničku sjednicu, na kojoj su razpravljali o skupom dječevanju kod budućih izbora za zemaljski sabor. Na toj sjednici radilo se u prvom redu o tom, kako bi imali jedni druge podupirali i kako se imaju razdiliti zastupnički mandati između objiju stranaka.

Sadašnji kapelan na Plaviji (občina Milje) služi tamu već 13 godina. Svoju godišnjuu kongresu u iznosu od 700 kruna dobivaće je do godine 1900. redovito od občinskog glavarstva u Miljama. Zaključkom občinskog zastupstva mjeseca novembra 1899., bježe mu, pako kongres obustavljen sa 1. januarom 1900. Od ono doba nije g. kapelan dobio ni novčita zakonom zajamčene mu kongres.

Proti takvom postupanju občinskoga zastupstva u Miljama, uložen bijaše *jure prije 15 mjeseca na c. k. vladu putem ordinarijata utok*, koji nije pako ni danas riješen.

Obzirom na to, da je občinsko zastupstvo u Miljama zanemarilo dužnost redovito izplati kongres kapelanu na Plaviji zaključkom o uređenju kapelanske kongres god. 1883;

obzirom na to, da je zaključak o obustavi kongresa g. kapelanu na Plaviji jedino čin podle političke osvete;

obzirom na to, da leži u tom poslu uteviljen utok kod c. kr. vlade, pitoju podpisani:

1. Je li pripravna c. kr. vlada čim prije poduzeti potrebite korake, da bude g. kapelan na Plaviji zakonom od dne 19. septembra 1898. D. Z. br. 176 začimenu mu kongresu redovito primao?

2. Hoće li c. kr. vlada čim prije zadovoliti utoženom utoku?

3. Hoće li c. kr. vlada odmah obustaviti nezakoniti zaključak občinskoga zastupstva u Miljama?

U Kopru, dne 2. agusta 1901.

Jos. Kompare, dr. Laginja, Spinčić, Mandić, dr. D. Trinajstić, dr. M. Trinajstić, dr. Stanger, Kozulić, Jenko.

Predsjednik izjavljuje, da će predati interpellaciju vladinom zastupniku.

Predsjednik prihvati dnevni red sastavnice sjednice te zatvara ovu.

**Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru.**

Franina i Jurina.



Fr. Kade vrančić kupuje maci generalu pomoru, da na deset milj dugo omako smrdi?

Jur. Ja, nimu saki onakove pomadi ne; njemu ju salju tamu s Motovunšćini.

Fr. Mi se je paralo, da mu ju parišuju volosko-opatijske macice.

Jur. Dešlju ju i one si, ma ju porabi za treći odstavak glasuje sav sabor; za ostali dio tog paragrafa glasuje sama većina.

Južne, Nino, Krompalj i lepa kumpa-nina.

Razne vesti.

Političke.

Moravskim listovima javlja se, da će češki agranci dobiti količinu predstojecih zemaljskih izbora 36 mandata. Oni hoće, da posebno poznačaju stranku iz izborničta: seosku občinu, gde ima sada 39 mandata.

U nedjelju držali su pododbori mladoci i staroselje stranke zajedničku sjednicu, na kojoj su razpravljali o skupom dječevanju kod budućih izbora za zemaljski sabor. Na toj sjednici radilo se u prvom redu o tom, kako bi imali jedni druge podupirali i kako se imaju razdiliti zastupnički mandati između objiju stranaka. Staročeško glasilo piše, da će se dogovorom Mladić i Staročeha pridružiti i agranci čim budu obavešteni o ponudanosti i o sadržaju nagodbenog rada. Sto je baš sada pred saborskim izborima došlo do nagodbenih dogovora, imade se tako sumatići, što uvidjuju sve stranke potrebu, da se českomu saboru pribavi nekadatoji važni položaj.

Prvak mladočeske stranke dr. Engel opominje svoje suplemenike u Moravskoj, da se kane lahkoumoga postupanja kod pregovora za nagodbu između Čeha i Niemaca. Česi u Moravskoj — kaže dr. Engel — nešinju zaboraviti, da se može sklopiti nagodba jedino sa stanovišta probitaka svega naroda.

Radi političkog mrivilja, obratiše domaći i vanjski listovi više no općino pozornosti istarskom saboru. Istarskim Slavenom prijazni listovi odsudjuju saboru većinu, koja je u svih odborima posve nimošla saborskog manjina, što se inače nedogodi u nijednom zakonodavnom telu ovoga sveta. Većina njemackih i talijanskih novina odobrava no oko bezobzirno postupanje saborske većine. One nečine to zaista iz ljubavi do Talijana ili iz pravoljubja, već jedino iz mrlje do Slavena, u čemu su složni i Niemci i Talijani i Madjari.

Građa Gora. Poglavar turskih okružja u Plavi i Gusinju dogovorile se sa predsjednikom pograničnog crnogorskog okružja, da se dozvoli svim osobam, koje pobjeguće u Srbiju zbog najnovijeg progonstva, povratak u njihovu domovinu.

Srbija. Srbski poslanik na carigradskom dvoru Gručić, predao je austro-ugarskom poslaniku barunu Calicu spomenic, u kojim molii za posredovanje kod turske vlade, da bi ova izručila srbskim oblastim sve poštanske posiljke, koje biju od turskih oblasti zaplijenjene. U spomenici kaže Gručić, da je zaplijenom poslanskim posiljkama povrijeđeno međunarodno pravo i one istrane, koje zarađuju slobodni prolaz takvih posiljaka svim vlastim, koje imade svoje diplomatice zastupnike u Carigradu.

U nedjelju obavise u Srbiji prve izbore na temelju novog ustava. Sudjelovanje bijaše veliko. Veliku većinu dobila je sdržana radikalno-napredna stranka. Najnovije viesli kažu, da je izabran 88 pristaša viade, od kojih je 76 radikalaca i 14 samostalna radikala. Naknadno imalo se obaviti 35 uža izbora.

Bugarska. O sadašnjem bugarskom ministarstvu, piše bečki list „Formation“, da nije dorastlo svomu zadatu. Današnji ministri, dok bijaju u redovih opozicije, obećivali su narodu svega i svašta, a tim se dotepaše ministarskih stolica, zaboravile su sva obećanja.

Rusija. Dne 4. t. mj. stiglo je u rumunjsku luku Costanza rusko vojno brodovlje, komu je na čelu podadmiral Hildebrandt.

Obziron na položaj u Albaniji piše ruske „Vedomosti“, da izbjaju sve to više protivstvije između Italije i Austro-Ugarske radi Albanije.

Rusija da će se protiviti katoličkoj propagandi u Albaniji, gdje imade velik broj pravoslavnih.